

ництва проблемами трудових відносин. Про це свідчить хоча б кількість законопроектів трудового кодексу, які подані на розгляд у комітети Верховної Ради України [4].

Перед наукою трудового права з'явилися нові проблеми, породжені сучасними умовами суспільного розвитку, а також необхідністю гармонізації трудового законодавства України з міжнародними стандартами у сфері праці. Тому на сучасному етапі можна виділити такі найважливіші проблеми, що стоять перед трудовим правом України:

- здійснення нормотворчої діяльності в сучасних умовах розвитку держави і суспільства з врахуванням глобалізації економічних відносин;
- розробка сучасних підходів до правового регулювання суспільних відносин у сфері праці, гармонізованих до європейських стандартів;
- реалізація соціально-правового захисту трудових прав працівників в умовах ринкової економіки.

При цьому слід враховувати, що чинне законодавство про працю суттєво застаріло та вимагає істотного оновлення. Оскільки воно було прийнято в умовах безроздільного панування однієї форми власності – державної, планового ведення господарства і жорсткої державної централізованої регламентації трудових відносин. У таких умовах законодавство потребує не часткових змін, а кодифікації.

Генеральним напрямом кодифікації трудового законодавства України має бути лібералізація правового регулювання трудових відносин. Слід переходити від жорсткого державного регулювання до договірної регулювання на національному, галузевому, регіональному та локальних рівнях.

Одним із завдань здійснення кодифікації трудового законодавства є зведення до мінімуму регулювання трудових відносин підзаконними актами, які повинні прийматися лише на виконання законів. Вони не повинні і не можуть встановлювати нових обов'язків працівників, зменшувати права, передбачені законом.

Отже, чинний кодекс законів про працю України, прийнятий ще у 1971 році, та окремі нормативно-правові акти не в повній мірі регулюють трудові відносини працівників. Тому в Україні сформувався певна тенденція посягання цивільного права щодо врегулювання тих трудових відносин, що не врегульовані трудовим законодавством. Так, відповідно до ч.1 ст.9 ЦК України, який був прийнятий ще у 2003 році, положення даного Кодексу застосовуються до трудових відносин, якщо вони не врегульовані іншими актами законодавства. До регулювання відносин, які виникають при використанні найманої праці норми ЦК застосовуються субсидіарно. Але, як відомо ЦК України не є джерелом трудового права. Таким чином, основним завданням, що стоїть перед суспільством, є підняття значення Трудового кодексу, який повинен регулювати всі трудові та тісно пов'язані з ними відносини, враховувати їх особливості та вказувати сферу дії трудового законодавства.

Список використаних джерел:

1. Симорот З.К. Проблемы укрепления социальной справедливости в трудовых правоотношениях. К.: Наук.думка, 1993.
2. Мацюк А.Р. Трудовые правоотношения развитого социалистического общества. – К.: Наук.думка, 1984.
3. Прокопенко В.І. Трудовое право. – К.: Політвидав, 1966
4. Законопроект Трудового кодексу України, підготовлений до другого читання станом на 10.12.2009 р.

Проблема реалізації та дієвості Конституції України

Вайдалович О.Ф., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Пустовіт Ж.М.**

Відзначимо, що ми не випадково розмежуємо поняття «реалізація Конституції» та «дієвість». Як відомо, у багатьох випадках, в юридичній літературі ці два терміни вживаються як синоніми, але, при цьому, ми повинні мати на увазі, що між ними є й змістовна різниця. На що й хотілося б звернути увагу [2,3].

Справа в тому, що Конституція діє протягом усього часу, поки вона має чинність. Це – постійний фактор державно-правового впливу на розвиток суспільства і держави. Що ж торкається реалізації Конституції, то цим поняттям охоплюється система заходів, спрямованих на перетворення в життя чинної Конституції. При цьому мова йде про систематичну, постійну, цілеспрямовану діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, громадян та їх об'єднань[3].

Відзначимо, однак, що безпосередня дія Конституції майже не сприймається

практикою. У практичній діяльності випадки вирішення конкретних справ з посиланням на Конституцію зустрічаються вкрай рідко [2].

Прийняття Конституції України 1996 року було надзвичайною подією у житті українського суспільства, яка засвідчила етап розвитку демократії, дала могутній імпульс для становлення української державності [3].

Усім відомий факт доволі високої оцінки Конституції України міжнародними експертами, які мали можливість спостерігати та брати участь у роботі над різними проектами Конституції, що розроблялись протягом 1993 – 1996 рр. Так само не викликає сумніву високий гуманістичний та демократичний потенціал нашої Конституції, адже вона містить норми й положення, які проголошують стандарти такого рівня, що далеко не завжди зустрічаються в конституціях високорозвинених демократичних держав. Тож чи дійсно нам варто зараз замислюватись над питаннями реалізації Конституції України та її принципів? На жаль, відповідь є очевидною і невтішною одночасно [7].

На сучасному етапі розвитку конституціоналізму в Україні стало відчутним те, що вирішальним для успішного розвитку держави є не лише якісний демократичний зміст Конституції, а й практична дієвість Основного Закону держави. Зокрема, закріплених нею принципів, таких як верховенство права, законність, пріоритет прав людини, поділ влади тощо [1, с.28]. У цьому сенсі доречно згадати видатного вітчизняного юриста, першого Голову Конституційного Суду України, професора Леоніда Петровича Юзькова, який зауважував, що завданням сучасної держави є своєрідне переплавлення формальної Конституції на реальну. Тобто утверджені та зафіксовані на найвищому правовому рівні положення повинні одночасно виступати не лише відбитком певного типу суспільних відносин, а й спрямовувати розвиток, сприяти утвердженню проголошених ідей, положень і принципів [10].

Аналіз українських політико-правових процесів показує, що однією з головних причин політичних криз, які пережила та переживає наша країна є не стільки недоліки тексту Конституції України, скільки відсутність належної політико-правової культури, поваги до Основного Закону, несприйняття владою принципу верховенства права, що означає, зокрема, необхідність при застосуванні норм права та їх тлумаченні керуватися в першу чергу інтересами людини і суспільства, а не чиновника, партії чи держави. Закономірним результатом цього є порушення положень Конституції [10].

Очевидно, що однією з умов реалізації Конституції є гарантування, з одного боку, відповідного статусу Конституції як Основного Закону та акта прямої дії, забезпечення правової охорони Конституції, а з іншого – культивування в самому суспільному середовищі таких цінностей, як право, справедливість, повага до закону і Конституції, при постійному якісному підвищенні рівня правової культури громадян [5].

Однак поряд з цим не можна не визнати, що одну з головних ролей у процесі реалізації Конституції - відіграють ті специфічні правові та державно-політичні інститути, які покликані сприяти підтвердженню правового статусу Конституції.

Основні, на мою думку, найбільш значущі проблеми реалізації Конституції України [9]:

- 1) ізоляція конституційних норм;
- 2) маніпуляція Конституцією;
- 3) нехтування її фундаментальними принципами (при цьому маємо на увазі не суспільство, не окремих громадян чи їх об'єднання, а, в першу чергу, державу та державну владу).

Ізоляція конституційних норм. З суто нормативної точки зору про свідомі спроби ізолювати Конституцію України свідчить хоча б той факт, що з майже 50 необхідних конституційних законів, за станом на середину 2006 р., було прийнято менш ніж половину, і це не враховуючи тих змін, які передбачаються конституційною реформою. Чи є описана ситуація прийнятною з точки зору нормального громадянина? Очевидно, що ні, оскільки за таких умов стає можливим «ізолювати» Конституцію, коли з причини відсутності відповідних конституційних законів її норми стають неможливими для практичної імплементації [7, с.25].

Маніпуляція Конституцією. Суть полягає в тому, що доволі часто протягом останніх десяти років ми ставали свідками того, що сама Конституція сприймалась як розмінна монета у великій політичній грі, коли згадування про неї диктувались виключно непомірним бажанням політичних еліт поставити собі на послуги не лише економіку країни, її матеріальні, природні, інтелектуальні ресурси, а й усю правову систему [4].

Третьюю і чи не найбільш небезпечною загрозою Конституції є нехтування нею. Знову

таки, говоримо, насамперед, про державу та її органи, коли вони відмовляються виконувати прямо передбачені Конституцією норми, залишають за собою право на власний розсуд вирішувати, вчиняти певні дії чи ні, або, діючи всупереч Конституції, намагаються, по суті, змінити її норми через власну підзаконну нормотворчість [9].

Таким чином, першим кроком на шляху до реалізації принципів і положень Конституції України має стати послідовна, але швидка боротьба з трьома названими вище небезпеками. В рамках нинішніх подій в Україні ця тема є дуже актуальною [6]. Тому, можна сказати, що це є боротьба за наше власне майбутнє, нашу долю, за те, щоб, нарешті, припинити тільки претендувати на те, щоб бути Європою, а натомість стати нею [8].

Список використаних джерел:

1. Аблязов Д. Принцип верховенства Конституції і позитивне законодавство //Юридична Україна. -2006. -№5. -С. 28
2. Базилевич С.Е.Поняття та суть конституції // Степан Базилевич (1898-1987). Життя та науково-педагогічна діяльність. Спогади. Вибрані статті. –Львів, 1998.
3. Бориславський Л. Деякі теоретичні і практичні питання реалізації Конституції України // Інтернет-видання «Юриспруденція онлайн». -2003.
4. Бориславська О.М. Проблеми теорії конституції та конституціоналізму.-2012.
5. Годованець В. Ф. // Конституційне право України: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005.- С.29.
6. Конституція України: проблеми реалізації та шляхи вдосконалення в контексті трансформаційного переходу до демократії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3038>
7. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навчальний посібник.-Вид. 3-тє, виправл. та доповн.- К.: Атіка, 2004.- С. 134.
8. Модернізація держави як конституціоналізм у дії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://www.viche.info/journal/4057/>
9. Проблеми реалізації чинної Конституції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://mydisser.com/en/catalog/view/6/344/3757.html>
10. Проблеми дієвості Конституції України та удосконалення її змісту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL: <http://www.parlament.org.ua/upload/docs/statKUkoliush.doc.pdf>

Теоретико-правовий аспект державної правової реформи в Україні: до питання реформування виборчого права в Україні

Валова А.В., студент 1-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук **Лазаренко Л.А.**

Вибори – це одна з пріоритетних та найбільш дієвих форм безпосередньої демократії, і одночасно – показник рівня розвитку демократії, громадянського суспільства, правової держави, прав і свобод людини і громадянина.

Завдяки виборам забезпечується відтворення та оновлення державної та місцевої влади на демократичних засадах, відповідно до найбільш значимих політичних інтересів, які формуються у громадянському суспільстві.

Сутність та призначення виборів містить два аспекти: по-перше, вибори – це процес прийняття політико-правових рішень, суб'єктом яких є суспільство, в особі дієздатних громадян, а об'єктом – державна влада; по-друге, вибори – це засіб публічного політичного відтворення самої держави, в ході якого відбувається соціальна ротація або перерозподіл законодавчих та урядових функцій і повноважень.

Метою проведення правової реформи, зокрема реформи виборчого права є побудова в Україні демократичної правової держави, організація і функціонування якої мають забезпечити суверенітет народу. Необхідність дослідження виборчого законодавства України, його теоретичних основ, проблем його вдосконалення та практики застосування безпосередньо впливає з проголошення України Конституцією України суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою.

Основою будь-якої демократичної держави є народовладдя. Тому забезпечення принципів народовладдя, розкриття його потенціалу, пріоритет прав людини і громадянина, реформування держави на загальновідомих світових ідеях конституціоналізму - є одними з найактуальніших питань.

Потрібно вказати на ряд проблем, які безпосередньо пов'язані з регулюванням суспільних відносин, що становлять конституційні засади і принципи інституту виборів представницьких органів державної влади і місцевого самоврядування.

Протягом тривалого часу проблеми функціонування виборчої системи сприймалися